

Verdien av frivillig opprydding

Analyse fra Prosperastiftelsen

**HOLD
NORGE
RENT**

holdnorgarent.no

Rapporttittel:

Verdien av frivillig opprydding

Rapportnummer:

HNR- 2604

Antall sider:

24

Fotograf omslagsbilde:

Max Emanuelson

Sammendrag:

Frivillig opprydding utgjør en sentral del av Norges innsats mot forsøpling, og hvert år mobiliseres tusenvis av frivillige gjennom organisasjoner, skoler, idrettslag og lokalsamfunn for å fjerne avfall fra natur, strender og bymiljø. Denne innsatsen bidrar både til å fjerne søppel fra naturen, spre bevissthet og holdningsendring, synliggjør forsøplingsproblemet og bidrar til folkeforskning gjennom bruk av Ryddenorge.no. Likevel er den samlede verdien av frivillig rydding lite synliggjort i økonomiske termer, og dagens samfunnsøkonomiske rammeverk fanger ikke opp frivillighetens fulle betydning.

Dato avsluttet prosjekt:

05.12.2025

Prosjektleder:

Ingeborg Rønning (Hold Norge Rent)

Forfatter(e):

Prospera teamet, revidert utgave av HNR 16.03.2026

Prosperastiftelsen

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	4
1.0 Innledning.....	5
1.1 Beskrivelse av nåsituasjon	5
2.0 Metode og datagrunnlag	5
2.1 Samfunnsøkonomisk analyse	5
2.2 Begrepsliste.....	6
2.3 Datagrunnlag	6
2.4 Metodiske utfordringer og avgrensninger	7
3.0 Effekter og gevinster av frivillig opprydding.....	7
3.1 Samfunnsøkonomisk gevinst av frivillig opprydding	7
3.2 Samfunnsøkonomisk kostnadsbesparelse av frivillig opprydding	8
3.3 Sammenheng mellom frivillig opprydding og kommunale utgifter	10
.....	
Kilder og litteraturliste	11
Vedlegg	12
Vedlegg 1: Beregning av samfunnsøkonomiske effekter	12
Vedlegg 2a: Frivillig rydding kontra kommunal rydding	13
Vedlegg 2b: Frivillig rydding kontra profesjonell rydding i regi	
Handelens Miljøfond	14
Vedlegg 3: Kan frivillig rydding redusere offentlige utgifter?.....	14

Sammendrag

Frivillig opprydding utgjør en sentral del av Norges innsats mot forsøpling, og hvert år mobiliseres tusenvis av frivillige gjennom organisasjoner, skoler, idrettslag og lokalsamfunn for å fjerne avfall fra natur, strender og bymiljø. Denne innsatsen bidrar både til å fjerne søppel fra naturen, spre bevissthet og holdningsendring, synliggjør forsøplingsproblemet og bidrar til folkeforskning gjennom bruk av Ryddenorge.no. Likevel er den samlede verdien av frivillig rydding lite synliggjort i økonomiske termer, og dagens samfunnsøkonomiske rammeverk fanger ikke opp frivillighetens fulle betydning.

Rapporten fremlegger tre ulike beregninger som tar for seg tre ulike måter å verdsette frivillig opprydding i et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Den første beregningen viser forholdet mellom samfunnsnyttene av opprydding, som renere områder, bedre helse, og bedre naturkvalitet, og kostnadene ved å gjennomføre den. Den samfunnsøkonomiske gevinsten, beregnet via befolkningens betalingsvillighet (WTP), er estimert til mellom 800 MNOK og 1 650 MNOK årlig.

Den andre beregningen viser hvor mye samfunnet kan spare når frivillige rydder, sammenlignet med kostnadene ved privat eller kommunal opprydding. Dette er estimert til lavere kommunale utgifter på mellom 44 MNOK og 115 MNOK årlig.

Gapet mellom antall registrerte i Ryddenorge.no i 2024 og antall som oppgir at de har deltatt i søppelrydding i en Ipsos-undersøkelse fra 2024 er stort. Og oppskalert til Ipsos-estimatet gir frivillig opprydding årlig samfunnsøkonomisk kostnadsbesparelse mellom 350 og 1 000 MNOK.

Den tredje beregningen viser hvordan økt frivillig innsats henger sammen med lavere kommunale utgifter innen en rekke tjenesteområder, blant annet vannproduksjon og -distribusjon, avløpsrensing, naturforvaltning, friluftsliv og forebyggende helsearbeid. Og analysen viser at 10% mer frivillig opprydding tilsvarer om lag 450 MNOK lavere kommunale utgifter.

Samtidig gir frivillig opprydding omfattende kvalitative gevinster som er viktige, men vanskeligere å verdsette i kroner, og omtales dermed ikke i denne rapporten.

1.0 Innledning

1.1 Beskrivelse av nåsituasjon

Frivillig opprydding utgjør et betydelig bidrag til Norges innsats mot forsøpling i natur, bymiljø, kyst og strender. Hvert år deltar tusenvis av mennesker, organisasjoner, skoler og virksomheter i ryddeaksjoner som ikke bare bidrar til et renere miljø, men også til økt bevissthet, engasjement og fellesskap. Frivilligheten har utviklet seg til en nasjonal folkebevegelse, men verdien denne innsatsen skaper er i liten grad tallfestet og synliggjort.

Behovet for synliggjøring er særlig drevet fram av noen sentrale utviklingstrekk:

- **Frivillighet under press:** Finansieringen er uforutsigbar, synkende og internasjonalt legges stadig flere frivillige organisasjoner ned.
- **Det er lite koordinering mellom ideell sektor og offentlig sektor,** og det mangler helhetlig datainnsamling på nasjonalt nivå for både frivillig og profesjonell rydding.
- **Forsøpling og avfall på avveie kan anses som et økonomisk tap,** men det finnes ingen helhetlig nasjonal strategi for forebygging eller opprydding av slikt avfall.
- **Verdien av frivillighet passer dårlig i dagens samfunnsøkonomiske modeller.** Mangelen på et økonomisk språk gjør det vanskelig å dokumentere verdi overfor offentlige beslutningstakere og samarbeidspartnere.

I tillegg til disse utviklingstrekkene er dagens infrastruktur for datainnsamling under press. Ryddenorge.no er i dag Norges eneste nasjonale database for frivillig rydding, og løsningen brukes til å bl.a. registrere ryddeaksjoner, områder ryddet og mengde avfall ryddet. Ryddenorge.no er dermed den mest komplette kilden til kunnskap om frivillig rydding i Norge.

2.0 Metode og datagrunnlag

2.1 Samfunnsøkonomisk analyse

I en samfunnsøkonomisk analyse vurderes alle kostnader og all nytte for samfunnet samlet, og den samfunnsøkonomiske gevinsten framkommer når nytten overstiger kostnadene.

I dette rammeverket behandles alle ressurser, inkludert frivillig arbeid, som en kostnad, fordi tiden anses å ha en alternativverdi. Det innebærer at frivillige timer verdsettes som om arbeidskraften kunne vært brukt til lønnet arbeid eller annen samfunnsnyttig aktivitet.

Som nytte kan både økonomiske og ikke-prissatte effekter beregnes.

Av økonomiske effekter relevante for denne rapporten er reduserte kommunale utgifter til vann- og avløpsrensing, og lavere kommunale driftskostnader som følge av frivillig rydding versus pr rydding.

For ikke-prissatte effekter (verdien av opprydding langs strender og andre naturområder) benytter rapporten betalingsvillighet (WTP) som metode for å beregne nytte.

2.2 Begrepsliste

Samfunnsøkonomisk analyse: En analysemetode som vurderer tiltak ut fra samlet kostnad og nytte for samfunnet.

Samfunnsøkonomisk kostnad: Den totale ressursbruken et tiltak krever for samfunnet. Dette inkluderer både direkte utgifter (f.eks. drift, transport, utstyr) og alternativkostnader, som verdien av tiden frivillige eller ansatte kunne brukt på andre produktive aktiviteter.

Alternativkostnad: Verdien av det nest beste man kunne brukt ressursene til. I samfunnsøkonomisk analyse innebærer dette at frivillig arbeid verdsettes som om tiden kunne vært brukt i lønnet arbeid eller annen samfunnsnyttig aktivitet.

Samfunnsøkonomisk nytte: De positive effektene et tiltak skaper for samfunnet. Nytte kan være økonomisk (for eksempel sparte offentlige utgifter) eller ikke-prissatt (for eksempel bedre naturkvalitet, økt trivsel, bedre helse eller styrket kunnskapsgrunnlag for myndigheter).

Betalingsvillighet (Willingness to Pay – WTP): Et mål på hvor mye individer er villige til å betale for forbedring i miljø eller livskvalitet. Begrepet brukes for å sette en verdi på samfunnsøkonomisk nytte som ikke er prissatt (ikke har en markedspris).

Samfunnsøkonomisk gevinst (nytte minus kostnad): Gevinsten uttrykker om et tiltak samlet sett gir mer verdi enn det koster for samfunnet. Den beregnes som samfunnsøkonomisk nytte minus samfunnsøkonomisk kostnad. Et tiltak anses som lønnsomt dersom gevinsten er positiv, altså hvis nytten overstiger kostnadene.

Kvantitative gevinster: Gevinster som kan måles og uttrykkes i tall, for eksempel i kroner, tid, mengde eller prosent. I samfunnsøkonomisk analyse omfatter dette blant annet reduserte offentlige utgifter, betalingsvillighet, volum av avfall fjernet eller timer spart.

Kvalitative gevinster: Gevinster som ikke kan måles presist i tall, men som likevel representerer betydelig verdi for samfunnet. Dette kan være bedre naturkvalitet, økt trivsel, fellesskap, identitet, læring og frivillig engasjement.

2.3 Datagrunnlag

Datagrunnlaget i analysen består i hovedsak av:

- Ryddenorge.no (aksjoner, antall deltakere, områder ryddet og mengde avfall)
- Kommunedata og dialog med utvalgte kommuner
- Forskning på betalingsvillighet og miljøforbedringer
- Rydderapporter fra Hold Norge Rent
- Faglitteratur om frivillighet og økosystemtjenester
- SSB-data

Datakvaliteten i Ryddenorge.no vurderes som god når det gjelder antall aksjoner, deltakelse og områder ryddet, men svakere når det gjelder volum og kategorisering av avfallstyper.

2.4 Metodiske utfordringer og avgrensninger

I arbeidet med rapporten har Prospera-teamet møtt på noen utfordringer som har gjort det krevende å levere en rapport som er så kontant og presis som ønsket.

Metodiske utfordringer:

- I dialog med flere kommuner har det kommet frem at de i liten grad har oversikt over egne ryddekostnader. Dette svekker muligheten for å beregne samfunnsmessige besparelser presist.
- Det finnes lite forskning nasjonalt og internasjonalt på samfunnsøkonomisk verdsetting av frivillig rydding.
- Frivillig arbeid inngår som kostnad i samfunnsøkonomisk analyse.
- Data i Ryddenorge.no er av varierende kvalitet da det registreres inn av frivillige, noe som gjør det krevende å utarbeide presise beregninger.

Avgrensning: Økonomisk verdsetting av økosystemtjenester er i liten grad gjort innen forskningen, og frivillig opprydding sin påvirkning på disse beskrives derfor kun kvalitativt.

3.0 Effekter og gevinster av frivillig opprydding

Til tross for metodiske utfordringer, har teamet beregnet både samfunnsøkonomiske og ikke prissatte effekter av frivillig opprydding.

Det fremlegges tre ulike beregninger som tar for seg tre ulike måter å verdsette frivillig opprydding i et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Den første beregningen viser forholdet mellom samfunnsnyttene av opprydding, som renere områder, bedre helse, og bedre naturkvalitet, og kostnadene ved å gjennomføre den.

Den andre beregningen viser hvor mye samfunnet kan spare når frivillige rydder, sammenlignet med kostnadene ved profesjonell eller kommunal opprydding.

Den tredje beregningen viser hvordan økt frivillig innsats henger sammen med lavere kommunale utgifter innen naturforvaltning, friluftsliv, forebyggende helsearbeid og andre tjenesteområder.

3.1 Samfunnsøkonomisk gevinst av frivillig opprydding

En australsk meta-analyse¹ anslår at befolkningens betalingsvilje for en 50 % reduksjon i forsøpling på strender utgjør i gjennomsnitt 350 kroner per årlige per bruker av stranden (1 km strand) globalt (35 USD i 2018). Med sterkere betalingsevne og relativt høyt miljøfokus er tallet oppjustert til 450 kroner per bruker i Norge. Ifølge overvåkingsprogrammet til Handelens Miljøfond (HMF) ryddes mange områder flere ganger ved profesjonell opprydding, og litt over

¹ Judith Mutuku, Maria Yanotti, Dugald Tinch, Darla Hatton MacDonald: Willingness to pay for cleaning up beach litter: A meta-analysis.

Verdien av frivillig opprydding: Rapport fra Prospera 2025

50 % av avfallet fjernes ved første runde. Et anslag på rundt 50 % reduksjon av avfall ved frivillig opprydding vurderes derfor som rimelig.

Betalingsvilje for opprydding av søppel langs strender inkluderer følgende:

- mindre plast og synlig avfall på strender (visuell og estetisk verdi)
- bedre rekreasjonsopplevelser (renere og tryggere omgivelser)
- vern av dyreliv og miljøhelse
- stolthet og identitet knyttet til kystmiljøet

Etttersom det ikke finnes noen kjente studier for opprydding i andre miljøer enn strand, har vi forutsatt at betalingsviljen er lik for alle miljøer i Norge der det arrangeres ryddeaksjoner. Estimater på samfunnsøkonomisk gevinst er basert på de overnevnte forutsetningene og tall fra ryddeaksjonene i Rydderapporten i 2024, hvor det ble totalt ryddet 3 724 km.

Her beregnes altså den samfunnsøkonomiske nytten av frivillig opprydding ved å bruke tall på hvor mye folk er villige til å betale for 50 % mindre forsøpling. Betalingsviljen (450 kr per person) er ganget opp med antall kilometer som ble ryddet i 2024, og et anslag på hvor mange som har nytten av den ryddede naturen. Ytterkantene i denne analysen strekker 500 til 1000 årlige brukere per kilometer i miljøene det er blitt ryddet i.

Basert på dette beregnes den **samfunnsøkonomiske nytten til 838–1 676 millioner kroner.**

Kostnadene ved oppryddingen – utstyr, transport, avfallshåndtering og verdien av frivilliges tid – er anslått til **42 millioner kroner.**

Når nytte og kostnad sammenstilles, gir dette en samfunnsøkonomisk **gevinst på mellom 800 – 1 650 millioner kroner**, basert på tall fra 2024.

Dette betyr også at den samfunnsøkonomiske **gevinsten for hver kilo ryddet ligger mellom 680 og 1 400 kr, eller mellom 3 300 eller 6 700 kr per time.** Se vedlegg for detaljerte beregninger.

3.2 Samfunnsøkonomisk kostnadsbesparelse av frivillig opprydding

I denne beregningen er det gjort to sammenligninger. Det er sammenlignet kostnader for frivillig opprydding opp mot kostnader for profesjonell opprydding gjennom Rydd i Tide, og kostnader for frivillig opprydding opp mot kommunale kostnader.

Frivillig opprydding gir betydelig samfunnsøkonomisk kostnadsbesparelse gjennom lavere enhetskostnad og redusert behov for planlegging og koordinering.

Beregningene bygger på erfaringsdata fra utvalgte kommuner samt tall fra HMF, Statistisk sentralbyrå (SSB) og Transportøkonomisk institutt (TØI), og forutsetter at lønns- og arbeidskraftkostnader for en renholder er representative for kommunal opprydding (se vedlegg).

Gjennomsnittlige enhetskostnader:

Først sammenlignes kostnader for kommunal opprydding, gitt ved gjennomsnittlig lønns- og arbeidskraftkostnader for en relevant stilling, med samfunnsøkonomiske kostnader for frivillig opprydding.

Verdien av frivillig opprydding: Rapport fra Prospera 2025

Sistnevnte bygger på tall fra Ryddenorge.no kombinert med kostnadsberegningene i kapitel 4.1 ovenfor.

- Kommunal rydding: 355 kr/time + overhead
- Frivillig rydding: 173 kr/time
 - Dette gir en besparelse på over 182 kr/time for frivillig opprydding.

Så sammenlignes kostnader for profesjonell opprydding, gitt ved tall fra Rydd i Tide, med tall for frivillig opprydding fra Ryddenorge.no. I perioden 2020-2025 har Rydd i Tide brukt over 540 MNOK på å rydde 4 millioner kg. Dette gir en enhetspris på 135 kr/kg.

- Profesjonell rydding: 135 kr/kg
- Frivillig rydding: 36 kr/kg
 - Dette gir en besparelse på over 99 kr/time for frivillig opprydding.

I 2024 registrerte Hold Norge Rent 243 256 frivillige timer og 1 164 611 kg avfall via Ryddenorge.no.

Ganger vi opp besparelsen ved frivillig opprydding versus kommunal rydding med antall timer registrert ryddet i Ryddenorge.no får vi en besparelse på 44 MNOK i 2024.

Ganger vi opp besparelsen ved frivillig opprydding versus profesjonell opprydding med antall kg registrert ryddet i Ryddenorge.no får vi en besparelse på 115 MNOK i 2024.

Dette tilsvarer mellom 44 MNOK - 115 MNOK i årlig besparelse.

Faktisk innsats er langt høyere: 72 000 registrerte deltakere registrert i ryddenorge.no i 2024 mot 612 000 estimert av Ipsos (2024).

Oppskalering frivillig opprydding versus kommunal rydding: For å oppskalere tallene finner vi forholdstallet mellom antall timer og antall frivillige ryddere registrert i Ryddenorge.no i 2024, og ganger opp dette med 612 000 for å få totalt antall timer i 2024. Deretter multipliseres dette tallet med besparelsen på 182 kr/t for å få en oppskalert samfunnsøkonomisk besparelse for frivillig opprydding versus kommunal rydding.

For å oppskalere tallene finner vi forholdstallet mellom antall kg og antall frivillige registrert i Ryddenorge.no i 2024, og ganger opp dette med 612 000 for å få totalt antall kg i 2024. Deretter multipliseres dette tallet med besparelsen på 99 kr/t for å få en oppskalert samfunnsøkonomisk besparelse for frivillig opprydding versus profesjonell opprydding.

Oppskalert med Ipsos-estimatet gir frivillig opprydding årlig samfunnsøkonomisk kostnadsbesparelse mellom 350 og 1000 MNOK.

3.3 Sammenheng mellom frivillig opprydding og kommunale utgifter

Analysen bygger på et samfunnsøkonomisk utgangspunkt; når mer avfall fjernes av frivillige, kan behovet for kommunal opprydding og drift reduseres. Dette kan gi lavere offentlige utgifter på flere tjenesteområder.

For å undersøke dette er data om ryddeaksjoner fra Ryddenorge.no koblet med kommuneregnskap, befolkningsdata og areal fra SSB. Kombinert gir dette et datagrunnlag som dekker store deler av landet og gjør det mulig å sammenligne både mellom kommuner og over tid.

Metodisk er det brukt modeller som tar høyde for forskjeller mellom kommuner som er stabile over tid, samt forhold i enkelte år som påvirker alle kommuner samtidig. Dette gir et mer presist bilde av hvordan variasjon i frivillig rydding henger sammen med variasjon i kommunenes utgifter.

I analysen fremkommer en tydelig og statistisk signifikant negativ sammenheng mellom mengden frivillig rydding og kommunale driftsutgifter. Dette gjelder flere tjenesteområder, blant annet vannproduksjon og -distribusjon, avløpsrensing, naturforvaltning, friluftsliv og forebyggende helsearbeid. Full oversikt over hvilke områder som inngår finnes i vedleggene.

Ved å kombinere modellresultatene med kommunenes brutto driftsutgifter i 2024, kan vi anslå hva en moderat økning i frivillig innsats betyr økonomisk. En 10 prosent økning i frivillig rydding tilsvarer omtrent følgende reduksjon i kommunale utgifter:

- Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: –52 MNOK
- Annet forebyggende helsearbeid: –64 MNOK
- Produksjon av vann: –50 MNOK
- Distribusjon av vann: –44 MNOK
- Avløpsrensing: –103 MNOK
- Avløpsnett og innsamling av avløpsvann: –54 MNOK
- Tømming av slamavskillere og septiktanker: –28 MNOK
- Naturforvaltning og friluftsliv: –59 MNOK

Resultatene viser at frivillig opprydding ikke bare styrker miljøet lokalt, men også kan gi betydelige økonomiske besparelser for kommunene – særlig innen vann- og avløpssektoren og forebyggende helsearbeid.

Til sammen tilsvarer 10% mer frivillig opprydding om lag 450 MNOK lavere kommunale utgifter.

Kilder og litteraturliste

HNRs egen registreringsløsning for ryddeaksjoner. www.ryddenorge.no

Rydderapportene basert på data fra Ryddenorge.no

Ipsos 2024 spørreundersøkelse.

Judith Mutuku, Maria Yanotti, Dugald Tinch, Darla Hatton MacDonald:
Willingness to pay for cleaning up beach litter: A meta-analysis.

PlastForum. Høye administrasjonskostnader og kritikk mot bruk av plastposeavgiften.

https://www.plastforum.no/article/view/1168899/hoye_administrasjonskostnader_og_kritikk_mot_bruk_av_plastposeavgiften PlastForum

Handelens Miljøfond. Rydd i Tide. <https://handelensmiljofond.no/rydd-i-tide>

Statistisk sentralbyrå. *Kommuneregnskap*.

<https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommunale-finanser/statistikk/kommuneregnskap>

Statistisk sentralbyrå. Befolkning.

<https://www.ssb.no/befolkning/folketal/statistikk/befolkning>

Statistisk sentralbyrå. Arbeidskraftkostnader.

<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/lonn-ogarbeidskraftkostnader/statistikk/arbeidskraftkostnader>

Statistisk sentralbyrå. Lønn.

<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/lonn-og-arbeidskraftkostnader/statistikk/lonn>

Vedlegg

Vedlegg 1: Beregning av samfunnsøkonomiske effekter

Beregning av samfunnsøkonomisk nytte (lav effekt til venstre, høy effekt til høyre)

Beregnet betalingsvilje (WTP) 1 km - Lav

Forutsetning	Beregning	Resultat
WTP per person (NOK):	450	
Antall personer som bruker miljøarealet årlig:	500	
Samlet årlig WTP (for 50 % reduksjon):	500 x 450 NOK	225000 NOK
WTP per meter strand:	225000 / 1000 m	225 NOK per meter

Data fra Rydderapporten 2024

Totalt antall meter ryddet:	3 724 310
Estimert antall km ryddet:	3 724
Antall årlige brukere av miljø	1 862 155

Beregnet betalingsvilje (WTP) 1 km - Høy

Forutsetning	Beregning	Resultat
WTP per person (NOK):	450	
Antall personer som bruker miljøarealet årlig:	1000	
Samlet årlig WTP (for 50 % reduksjon):	1000 x 450 NOK	450000 NOK
WTP per meter strand:	450000 / 1000 m	450 NOK per meter

Data fra Rydderapporten 2024

Totalt antall meter ryddet:	3 724 310
Estimert antall km ryddet:	3 724
Antall årlige brukere av miljø	3 724 310

Beregnet samfunnsøkonomisk effekt - Lav

Forutsetning	Beregning	Resultat
WTP per person:	450	
Antall personer som bruker stranden:	1 862 155,00	
Samlet årlig WTP (for 50 % reduksjon):	1862155 x 450	kr 837 969 750

Beregnet samfunnsøkonomisk effekt - Høy

Forutsetning	Beregning	Resultat
WTP per person:	450	
Antall personer som bruker stranden:	3 724 310,00	
Samlet årlig WTP (for 50 % reduksjon):	3724310 x 450	kr 1 675 939 500

Den estimerte samfunnsøkonomiske nytte ligger mellom 838 og 1 676 MNOK for 2024.

Beregning av samfunnsøkonomisk kostnad

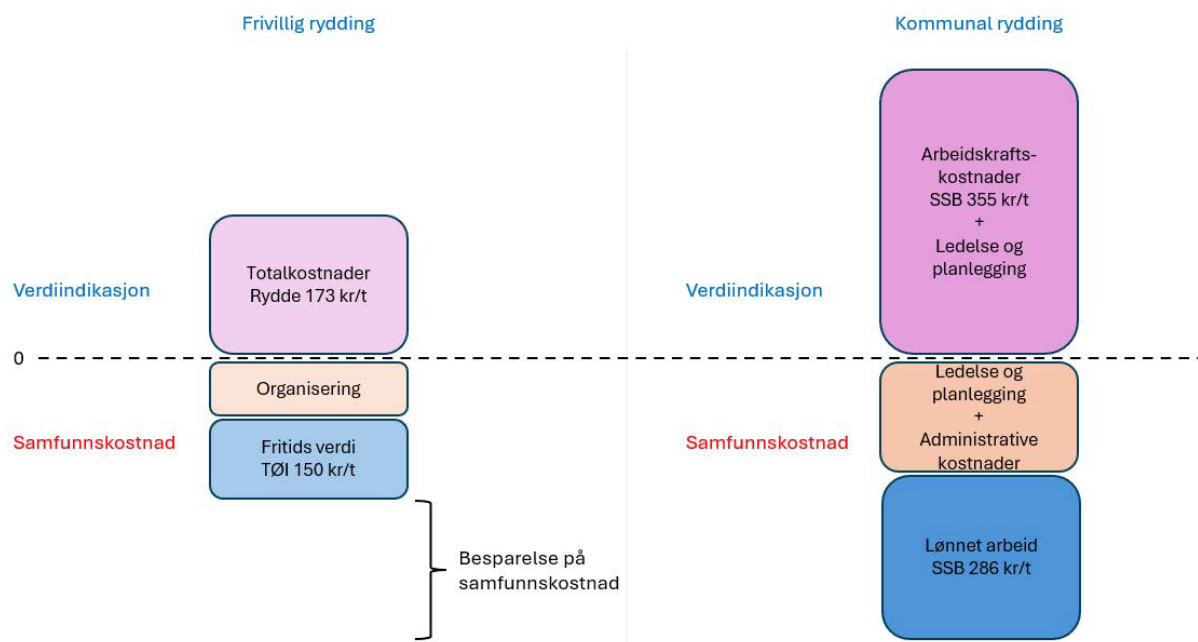
Kostnadstype	Antall	Sats	Total kostnad	Merknad
Timepris for fritid	243 256	150	36 488 400	1) Timesats basert på tall fra Statens Vegvesen, TØI, DFØ (133 kr i 2020, indeksjustert til 150 for 2024), 2) Antall timer hentet fra rydderapporten 2024
Samlede kostnader for ryddeutstyr			2 270 657	1) Inkluderer innkjøp av ryddeutstyr, produksjon og distribusjon av informasjonsmateriell, lokaleie for utstyret. 2) Tall hentet fra dialog med HNR
Samlede for transport og behandling av avfall			3 186 083	Tall hentet fra Refusjonsordningen for marint avfall
Sum kostnader			41 945 140	

Den estimerte samfunnsøkonomiske kostanden er beregnet til 42 MNOK for 2024.

Den samfunnsøkonomiske gevinsten (kost/nytte) er estimert mellom 796 og 1634 MNOK for ryddeaksjonene dekket av Rydderapporten 2024.

Verdien av frivillig opprydding: Rapport fra Prospera 2025

Vedlegg 2a: Frivillig rydding kontra kommunal rydding

Kommunal rydding	2023					2024
	Vann, avløp, renovasjon	Hotell- og restaurantvirksomhet	Helse- og sosialtjenester	Alle næringer	Renholder	
Antall årsverk med i undersøkelsen	13 026	66 937	219 229	1 611 059		
Betalte timer	1 812	1 625	1 717	1 785	1 750	
Faktisk arbeidede timer		
Arbeidskraftkostnader i alt (kr)	836 938	489 720	903 902	923 795		
Direkte personalkostnader (kr)	675 443	409 355	726 572	727 860	500 760	
Lønn for ikke-arbeidet tid (kr)	73 508	45 110	84 263	81 002		
Indirekte personalkostnader (kr)	161 495	80 365	177 330	195 935		
Naturalytelser (kr)	16 786	6 052	2 732	19 841		
Andre arbeidskraftkostnader (kr)	6 747	2 128	1 021	5 796		
Sosiale kostnader (kr)	67 103	17 325	112 094	77 048		
Oppføringskostnader (kr)	8 572	6 645	6 993	12 471		
Arbeidsgiveravgift (kr)	82 404	53 625	95 399	101 181		
Arbeidskraftkostnader (kr/t)	462	301	526	518		
Lønn (kr/t)	373	252	423	408		
2024 indeks	1,03					
Arbeidskraftkostnader (kr/t)	476	310	542	533	355	
Lønn (kr/t)	384	259	436	420	286	
Arbeidskraftkostnader / lønn	1,24	1,20	1,24	1,27	1,24	
Frivillig rydding	Rydder: total kostnader for tid, organisering og materialer ->			Arbeidskraftkostnader + ledelse og planlegging (kr/t)	173	
	TØI: verdi for en time fritid, ca 1/2 av nettotimelønn til en sammenlignbar person ->			Lønn (kr/t)	150	
				Arbeidskraftkostnader + ledelse og planlegging / lønn	1,15	

Verdien av frivillig opprydding: Rapport fra Prospera 2025

Vedlegg 2b: Frivillig rydding kontra profesjonell rydding i regi Handelens Miljøfond

•2020-2025: Profesjonell rydding (Rydd-i-tide/HMF) har brukt over 540 mill. kr for å rydde 4 mill. kg avfall → ca. 135 kr/kg.

• 2024: Profesjonell rydding brukte 115 mill. kr for å rydde 675 000 kg langs kysten, over 36 500 timer → ca. 170 kr/kg eller 3 150 kr/time. (ifg. HMFs årsrapporter/rapporter)

• 2024: Frivillig rydding mottok kommunal tildeling som verdiindikasjon som tilsvarte ca. 101 kr/kg eller 230 kr/time. (ifg. intervjuer med kommunene).

• 2024: Den samfunnsøkonomiske kostnaden ved frivillig opprydding var 36kr/kg eller 173 kr/time.

• Konklusjon: Frivillig rydding har lavere kostnad pr enhet enn profesjonell rydding og gir i tillegg ikke-prissatte gevinster som økt samhold, trivsel, miljøbevissthet og lokalt engasjement.

	Tid	Formål	Sum	Tildeling	Oppdragsbetaling	Frivillig		Profesjonell		Frivillig		Profesjonell	
						Kg	Timer	Kg	Timer	kr/kg	kr/t	kr/kg	kr/t
HMF	2020-2024	formål 2			540 000 000			4 000 000				135	
	2024	formål 1,2,3	404 363 000	215 782 000	188 228 000								
	2024	formål 2	219 671 000	85 506 000	134 165 000								
	2020-2024	kyst			500 000 000			4 100 000	280 000			122	1 786
	2024	kyst			115 000 000			675 000	36 481			170	3 152
HNR	2024	kommunal tildeling								101	230		
	2024	samfunnskostnad								36	173		

Vedlegg 3: Kan frivillig rydding redusere offentlige utgifter?

Bakgrunn

Utgangspunktet for denne analysen er et samfunnsøkonomisk perspektiv: Vi har en hypotese om at mer frivillig rydding kan henge sammen med lavere utgifter til offentlig forvaltning, fordi mindre søppel kan redusere behovet for kommunal opprydding og drift.

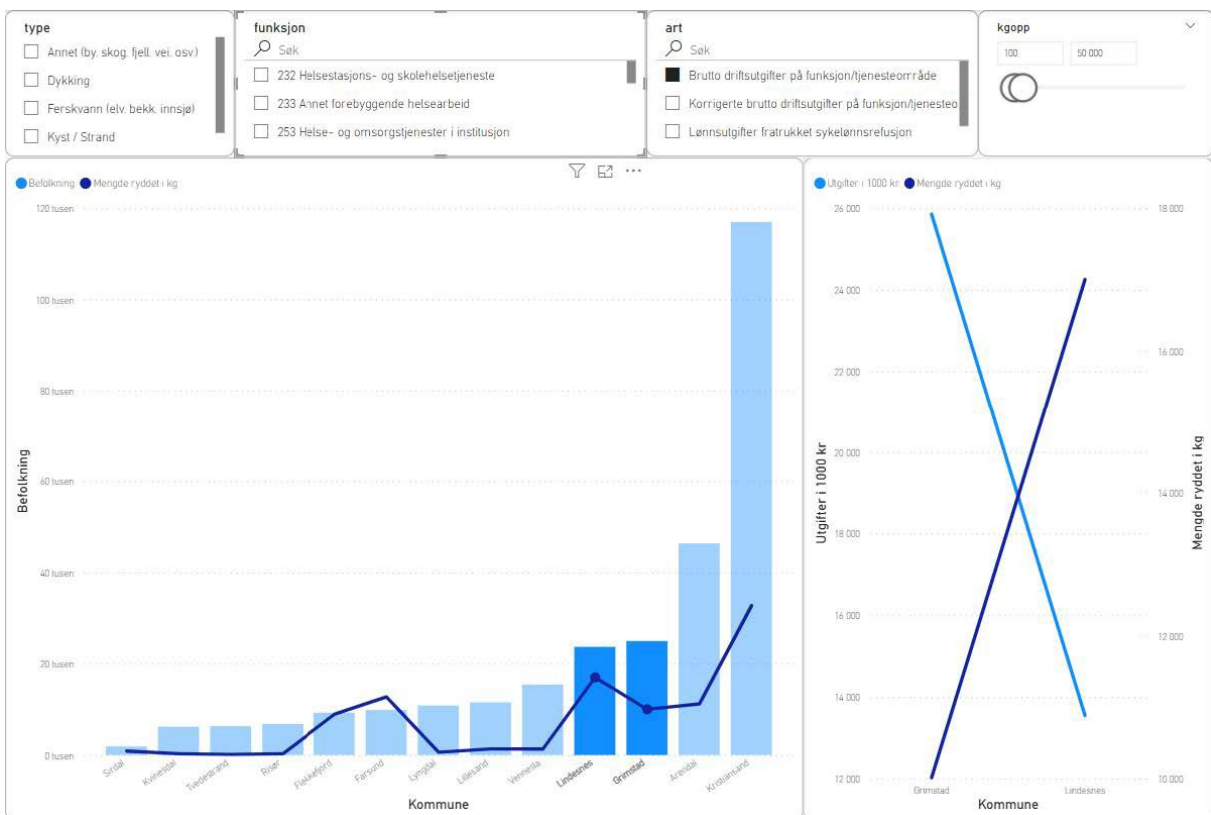
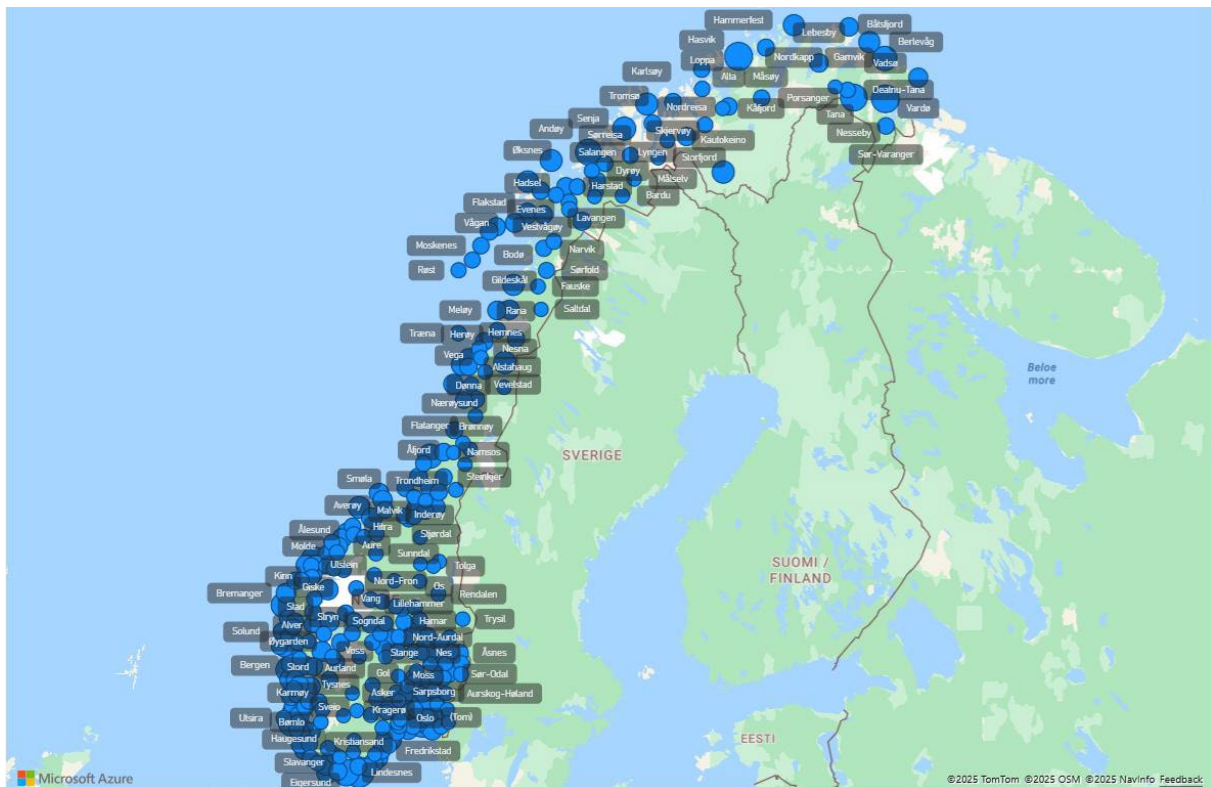
For å undersøke dette har vi koblet sammen:

- data om ryddeaksjoner fra ryddenorge.no
- kommuneregnskap fra Statistisk sentralbyrå (SSB)
- data om befolkning og areal i kommunene også fra SSB

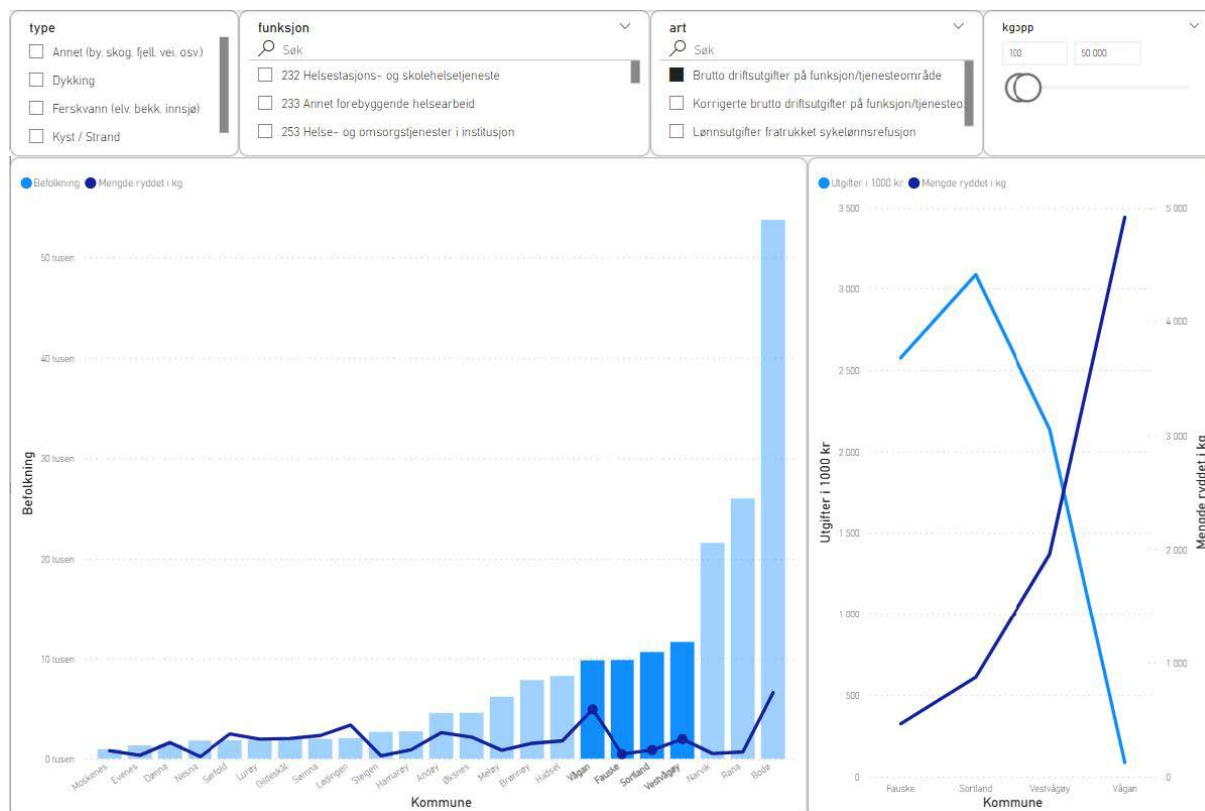
Dette gjør det mulig å utnytte variasjon i både hvor mye som ryddes og hvor mye kommunene bruker, på tvers av ulike kommuner og over tid.

I Power BI ser vi at data fra ryddenorge.no dekker store deler av Norge, og vi observerer en **tendens til negativ sammenheng** mellom mengde søppel som er ryddet og kommunenes utgifter, spesielt når vi sammenligner kommuner av tilsvarende størrelse.

Verdien av frivillig opprydding: Rapport fra Prospera 2025

Verdien av frivillig opprydding: Rapport fra Prospera 2025

Modeller

Vi har brukt flere statistiske modeller for å undersøke sammenhengen mellom frivillig rydding og kommunenes utgifter. Modellene gir ulike perspektiver, og når resultatene ligner på tvers av modellene, blir funnene mer troverdige.

La indeksene være: i = kommune, o = utgiftsområde, t = år

Modell 1 – Hovedmodell (Mundlak)

Estimerer sammenhengen mellom frivillig rydding og kommunale utgifter ved å utnytte både variasjon mellom kommuner og over tid, samtidig som den kontrollerer for systematiske forskjeller mellom kommuner gjennom kommunevise gjennomsnitt av forklaringsvariablene.

$$\log (utgift_{iot}) = \alpha + \beta_o \log (kilo_{it}) + \gamma_1 \log (befolkning_{it}) + \gamma_2 \log (areal_{it}) + \delta_1 \log (kilo)_i + \delta_2 \log (befolkning)_i + \delta_3 \log (areal)_i + \lambda_t + \varepsilon_{iot}$$

Modell 2 – Basismodell (pooled)

Estimerer sammenhengen mellom frivillig rydding og utgifter ved å utnytte variasjon mellom kommuner og over tid, kontrollert for befolkning, areal og årsspesifikke effekter, uten eksplisitt korreksjon for kommunespesifikke egenskaper.

$$\log (utgift_{iot}) = \alpha + \beta_o \log (kilo_{it}) + \gamma_1 \log (befolkning_{it}) + \gamma_2 \log (areal_{it}) + \lambda_t + \varepsilon_{iot}$$

Modell 3 – Fleksibel interaksjonsmodell

Tillater både nivåforskjeller i utgifter mellom utgiftsområder og ulike sammenhenger mellom frivillig rydding og utgifter på tvers av utgiftsområder, ved å inkludere både separate konstantledd og interaksjoner.

$$\log (utgift_{iot}) = \alpha + \beta \log (kilo_{it}) + \sum \mu_o D_{oi} + \sum \theta_o [\log (kilo_{it}) \cdot D_{oi}] + \gamma_1 \log (befolkning_{it}) + \gamma_2 \log (areal_{it}) + \lambda_t + \varepsilon_{iot}$$

Her er:

- $D_{oi} = 1$ hvis observasjonen tilhører utgiftsområde o

Modell 4 – Fixed effects-modell (kun innen-kommune)

Estimerer sammenhengen basert kun på endringer innen samme kommune over tid, ved å kontrollere for alle tid-invariante forskjeller mellom kommuner gjennom kommune-faste effekter.

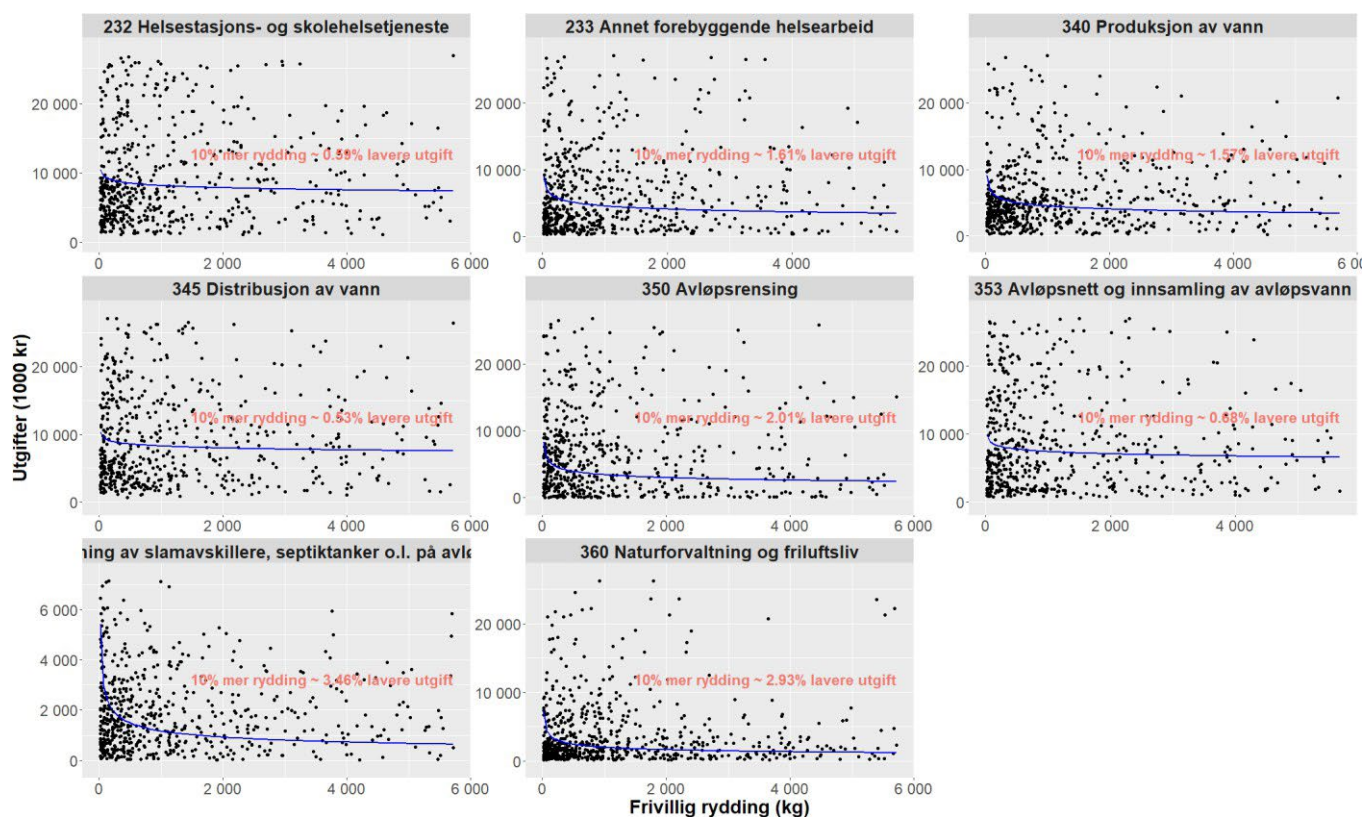
$$\log (utgift_{iot}) = \alpha_i + \beta_o \log (kilo_{it}) + \gamma_1 \log (befolkning_{it}) + \gamma_2 \log (areal_{it}) + \lambda_t + \varepsilon_{iot}$$

* Forklaringsvariablene er målt på kommunenivå og brukes for flere utgiftsområder. Standardfeilene er derfor klustret på kommunenivå for å ta hensyn til avhengighet mellom observasjoner innad i kommune. Resultatene er robuste med hensyn til valg av klynging av standardfeil, også ved to-veis klustering på kommune og år.

Resultat

Dependent Var.:	Modell1 Log(utg)	Modell2 log(utg)	Modell3 log(utg)	Modell4 Log(utg)
Log(bef)	-0.2492 (0.8385)	0.8287*** (0.0175)	0.8197*** (0.0175)	-0.6264 (0.7097)
Log(areal)	0.2191 (0.2646)	0.0391. (0.0139)	0.0399. (0.0134)	0.3528 (0.2610)
Logkg_mean	-0.0356 (0.0186)			
Logbef_mean	1.081 (0.8452)			
Logareal_mean	-0.1815 (0.2677)			
Log(kg) x funk232Helsestasjons-ogskolehelsetjeneste	-0.0593* (0.0146)	-0.0804** (0.0129)		-0.0578** (0.0081)
Log(kg) x funk233Annetforebyggendehelsetjeneste	-0.1610** (0.0169)	-0.1820*** (0.0122)	0.0090 (0.0177)	-0.1598** (0.0169)
Log(kg) x funk253Helse-ogomsorgstjenesteriinstitusjon	0.2830*** (0.0151)	0.2620*** (0.0160)	0.0011 (0.0129)	0.2845*** (0.0113)
Log(kg) x funk254Helse-ogomsorgstjenesteritilhjemmeboende	0.3358*** (0.0171)	0.3148*** (0.0162)	0.0175 (0.0108)	0.3393*** (0.0124)
Log(kg) x funk340Produksjonavvann	-0.1570** (0.0173)	-0.1781** (0.0159)	-0.0367 (0.0245)	-0.1591*** (0.0118)
Log(kg) x funk345Distribusjonavvann	-0.0528* (0.0137)	-0.0739** (0.0116)	0.0170 (0.0146)	-0.0528** (0.0082)
Log(kg) x funk350Avløpsrensing	-0.2006** (0.0158)	-0.2215** (0.0177)	-0.1790* (0.0310)	-0.2015*** (0.0123)
Log(kg) x funk353Avløpsnettoginnsamlingavavløpsvann	-0.0679** (0.0092)	-0.0890** (0.0110)	-0.0171 (0.0134)	-0.0685** (0.0067)
Log(kg) x funk354Tømmingavslamavskillere,septiktankero.1.påavløpsanlegg	-0.3463*** (0.0218)	-0.3672*** (0.0154)	-0.1460* (0.0440)	-0.3477*** (0.0139)
Log(kg) x funk360Naturforvaltningogfriluftsliv	-0.2928*** (0.0157)	-0.3138*** (0.0141)	-0.0732* (0.0199)	-0.2937*** (0.0097)
Log(kg) x funkFGK14Vann,avløp,renovasjon,avfall(VAR)	0.1664** (0.0176)	0.1453** (0.0156)	-0.0309. (0.0127)	0.1659*** (0.0104)
Log(kg) x funkFGK3Plan,byggesakogmiljø,kommune	0.0123 (0.0164)	-0.0088 (0.0149)	0.0038 (0.0127)	0.0125 (0.0090)
Log(kg) x funkFGK9Helse-ogomsorg	0.4542*** (0.0186)	0.4332*** (0.0184)	0.0155 (0.0094)	0.4567*** (0.0136)
Log(kg)			-0.0024 (0.0094)	
funk233Annetforebyggendehelsetjeneste			-0.7690** (0.1311)	
funk253Helse-ogomsorgstjenesteriinstitusjon			2.396*** (0.0940)	
funk254Helse-ogomsorgstjenesteritilhjemmeboende			2.683*** (0.0859)	
funk340Produksjonavvann			-0.4262. (0.1471)	
funk345Distribusjonavvann			-0.0748 (0.1008)	
funk350Avløpsrensing			0.2694 (0.1839)	
funk353Avløpsnettoginnsamlingavavløpsvann			0.0600 (0.1113)	
funk354Tømmingavslamavskillere,septiktankero.1.påavløpsanlegg			-0.9802* (0.2960)	
funk360Naturforvaltningogfriluftsliv			-1.110** (0.1303)	
funkFGK14Vann,avløp,renovasjon,avfall(VAR)			1.801*** (0.0812)	
funkFGK3Plan,byggesakogmiljø,kommune			0.4773* (0.0845)	
funkFGK9Helse-ogomsorg			3.504*** (0.0658)	
Fixed-Effects:				
aar	Yes	Yes	Yes	Yes
kom	No	No	No	No
S.E.: Clustered				
Observations	by: kom & aar	by: kom & aar	by: kom & aar	by: kom & aar
R2	9,396	9,396	9,396	9,396
within R2	0.86919	0.86898	0.89482	0.88527
---	0.86896	0.86875	0.89464	0.84841
Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1				

Verdien av frivillig opprydding: Rapport fra Prospera 2025

Tolkning

Vi estimerer sammenhengen mellom frivillig rydding og kommunale utgifter ved hjelp av paneldata for norske kommuner over fire år. Modellen inkluderer interaksjoner mellom ryddemengde og utgiftsområder, samt kontroll for befolkning og areal. For å skille effekter mellom kommuner, fra endringer over tid inkluderes kommunevise gjennomsnitt. Årseffekter kontrolleres, og standardfeil klustreres på kommune og år.

Folkelig versjon

Vi har brukt data fra flere kommuner over flere år for å se om det er en sammenheng mellom hvor mye frivillig rydding som forekommer, og hvor mye kommunene bruker i kroner på ulike tjenester. Vi har også tatt hensyn til at kommuner er forskjellige i størrelse.

For å gjøre sammenligningen rettfærdig, har vi tatt høyde for typiske forskjeller mellom kommuner som er fast over tid. Vi har også tatt høyde for at enkelte år kan være spesielle (f.eks. endringer i politikk eller økonomi som påvirker alle kommuner samtidig).

Resultat i krone-verdi

	Brutto driftsutgifter i 2024	Endring ved 1% mer frivillig rydding	I kroner	Endring ved 10% mer frivillig rydding	I kroner
Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	6 498 117 000	-0,08 %	-5 224 486	-0,80 %	-52 244 861
Annet forebyggende helsearbeid	3 491 453 000	-0,18 %	-6 354 444	-1,82 %	-63 544 445
Produksjon av vann	2 786 437 000	-0,18 %	-4 962 644	-1,78 %	-49 626 443
Distribusjon av vann	5 944 139 000	-0,07 %	-4 392 719	-0,74 %	-43 927 187
Avløpsrensing	4 627 712 000	-0,22 %	-10 250 382	-2,22 %	-102 503 821
Avløpsnett og innsamling av avløpsvann	6 028 904 000	-0,09 %	-5 365 725	-0,89 %	-53 657 246
Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.på avløpsnett	769 147 000	-0,37 %	-2 824 308	-3,67 %	-28 243 078
Naturforvaltning og friluftsliv	1 895 901 000	-0,31 %	-5 949 337	-3,14 %	-59 493 373
Sum			-45 324 045		-453 240 453

Vedlegg 4: Lenker til eksterne kilder for perspektivene

Som nevnt over NOU 2013 – 10: «Naturens goder – om verdier av økosystemtjeneste» er en god referanse for det meste av vårt arbeid.

1. Natur i balanse og robuste økosystemer

Mindre forsøpling:

- Gir mer robuste økosystemer med mindre miljøgifter som tåler klimaendringer og andre påkjenninger bedre.
 - Referanse: NOU 2013: 10 «Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester», særlig kapittel 2 og 4. [NOU 2013: 10 - regjeringen.no](#)
 - [Klimaendringer og påvirkning på økosystemet skog - Vitenskapskomiteen for mat og miljø](#)
 - [Jenssen Miljøgifter](#)
 - [Klimaendringer påvirker mangfoldet - Biologi 1 - NDLA](#)
- Mindre spredning av mikroplast som hemmer god dyre- og plante velferd. Bedre kretsløp for næringsstoffer.
 - o [Mikroplast - Hold Norge Rent](#)
 - o Diverse bøker, Podkaster, etc fra Aleksander Sandtorv
 - o [Mikroplast - WWF](#)
 - o [Plast - Naturvernforbundet](#)
 - o [Plastic Pollution](#)
 - o [From Pollution to Solution: A global assessment of marine litter and plastic pollution](#)
- Opprettholder biologisk mangfold og gir bedre leveområder for planter og dyr.
 - o NOU 2013:10. Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester. Se særlig kapittel 4.2, 4.6 og 4.15. [NOU 2013: 10 - regjeringen.no](#)
 - o [Nature: Consequences of biodiversity loss for litter decomposition \[nature.com\]](#)
 - o [Wiley: Litter and soil biodiversity jointly drive ecosystem functions \[onlinelibr wiley.com\]](#)
- Forebygger flom, brann og dreneringsproblemer ved å holde vannløp og naturområder frie for avfall.
 - o SINTEF – Kommunene svikter sikringsarbeidet: En kronikk fra SINTEF peker på at mange kommuner bruker mer ressurser på gjenoppretting enn forebygging, til tross for at forsøpling og manglende vedlikehold øker risikoen for naturskader. [Kommunene svikter sikringsarbeidet tross lovkrav - SINTEF](#)
 - o [The Effects of Litter on the Environment and Communities](#)

- o [– Global Conservation Force](#)
- o [The risk may not be limited to flooding: polluted flood sediments pose a human health threat to the unaware public | Environmental Sciences Europe | Full Text](#)
- o [Evaluating Post-Fire Erosion and Flood Protection Techniques: A Narrative Review of Applications](#)
- Bedrer pollinering og fotosyntese med økt matproduksjon gjennom bevaring av blomstrende planter og insektliv.
 - o [Pollinerende insekter - miljodirektoratet.no](#)
 - o [Pollinering](#)
 - o [Foul fumes pose pollinator problems | UW News](#)
 - o [New study shows impact pollinators have on human health — Harvard Gazette](#)
 - o [Pollinator Decline and the Impact of Toxic Pesticides | World Wildlife Fund](#)
 - o [Home | Global Action on Pollination Services for Sustainable Agriculture | Food and Agriculture Organization of the United Nations](#)
 - o [Assessment Report on Pollinators, Pollination and Food Production | IPBES secretariat](#)

2. Økonomisk gevinst for samfunnet

Offentlig organisering og tilstrekkelig finansiering kan gi høy gevinst for samfunnet og hver enkelt av oss, men vil kreve mer fokus og systematikk.

- Mindre forsøpling er viktig for å skape et bærekraftig samfunn
 - mindre global oppvarming og derav mindre behov for forebyggende og kostnadskrevenende arbeid for å begrense effekten av naturkatastrofer.
 - mindre spredning av gifter og uønskede stoffer i naturen og nærområder med tilhørende kostnadskrevenende opprydding og negative bieffekter
 - mindre forsøpling gir lavere kostnader til vannrensing, erosjonskontroll, sykdommer og forgiftning, samt.
 - o [Forsøpling - miljodirektoratet.no](#)
 - o [Forskere advarer mot giftstoffer som hoper seg opp i miljøet](#)
 - o [Ocean Pollution Poses Risk to Human Health, Report Shows](#)
 - o [Pollution's deadly toll continues unabated](#)
 - o [Why plastic pollution is an economic and ecological emergency | World Economic Forum](#)
- Frivillig innsats gir direkte besparelser i forhold til profesjonell søppelinnsamling, i tillegg til positive følgeeffekter av innsatsen for å redusere forsøpling og forurensning for enkeltindividet og for samfunnet.
- Ved målrettet resirkulering kan søppel gjenbrukes som en råvare
 - o [Kan resirkulering være løsningen? – NRK Norge –](#)

Oversikt over nyheter fra ulike deler av landet

- o [The Circular Economy | Definition & Model Explained | Ellen MacArthur Foundation](#)
- o [Recycling Basics and Benefits | US EPA](#)
- o [Bærekraftig behandling og nyttiggjørelse av avfallsmateriale fra blomster-, plante- og veksthusproduksjon - Nibio](#)
- Renere byer og natur gir høyere eiendomsverdier, økt verdiskaping fra jordbruk og fiske, samt fra annen tilhørende næringsvirksomhet inkludert bærekraftig turisme.
 - o [OpenNESS - Valuation of urban ecosystem services](#)
 - o [Natural Capital and Ecosystem Services FAQ | System of Environmental Economic Accounting](#)
 - o [Valuing natural capital and ecosystem services toward the goals of efficiency, fairness, and sustainability - ScienceDirect](#)
 - o [The Economic Case for Greening the Global Recovery through Cities web F INAL.pdf](#)
 - o [The Effects of Litter on the Environment and Communities – Global Conservation Force](#)
- Forsøpling kan redusere turistinntektene med 10–30 % i utsatte områder – ryddige omgivelser tiltrekker flere besøkende og gir økt lokal verdiskaping.
 - o [Økoturisme – Wikipedia](#)
 - o [Tourism | UNEP - UN Environment Programme](#)
 - o [Helping everyone take action for nature | The Wildlife Trusts](#)
 - o [Encouraging sustainable and inclusive tourism in protected areas to promote green recovery](#)
- Bevisstheten knyttet til frivillig søppelinnsamling gir også insitamant til forbyggende arbeid som overtid kan ha betydelig økonomisk verdi.
 - o [Shouting about volunteers' litter-picking efforts can cut littering | Keep Britain Tidy](#)

3. Bedre helse og livskvalitet for hver enkelt

Mindre forsøpling:

- Gir renere nærmiljø og mindre søppel i naturen gir økt trivsel, stolthet og tilhørighet.
 - o [Livskvalitet og trivsel - FHI](#)
 - o [Nærmiljø Og Lokalsamfunn for Folkehelsa Rapport – Nr. 95/2019 - DocsLib](#)
 - o [What is Environmental Wellbeing | Student Wellbeing](#)
 - o [Improving working environments amid environmental distress | MIT News | Massachusetts Institute of Technology](#)
- Legger til rette for økt bruk av nærmiljøet og naturen som er godt for folkehelsen.

- o [Helsefremmende miljø og lokalsamfunnsutvikling - Helsedirektoratet](#)
- o [The Effects of Litter on the Environment and Communities – Global Conservation Force](#)
- Aksept for å kaste søppel blir lett forsterket, og et miljø og en kultur som aksepterer forsøpling risikerer å miste den positive effekten for folkehelsen

Linker for de tre punktene over – hvordan andre land tilrettelegger:

- o [Vi vill bli fler som inte skräpar ner | Håll Sverige Rent](#)
- o [Ren Natur - Ren Natur](#)
- o [Keep Britain Tidy |](#)
- o [Clean Up Britain | Campaigning for Clean Green Communities](#)
- o [Keep America Beautiful - Keep America Beautiful](#)
- o [One Beautiful Planet | Knowledge and Action for a Cleaner, Healthier World](#)
- Mindre plast og giftstoffer i naturen gir tryggere mat, drikkevann og bedre velferd.
 - o [How Environmental Toxins Can Affect Your Health](#)
 - o [Microplastics are everywhere and can harm human health, say experts | Harvard T.H. Chan School of Public Health](#)
- Frivillig innsats skaper fellesskap, kunnskap om søppelutfordringer, miljøbevissthet og gode holdninger, og lokal stolthet.
 - o [Lokal frivillighetspolitikk gjør samarbeidet... | Frivillighet Norge](#)
- Frivillig innsats bidra til bedre helse, også på individ nivå – hver enkelt kan se at deres bidrag har en betydning og vil oftere gi bedre sosial tilhørighet. (Vi er en nasjon med mye frivillighet som støtter dette, årlig 200-300 mill. timer til en verdi av rundt 100 mrd. nok.)
 - o [Nordmenn utførte frivillig arbeid til en verdi av nær 200 milliarder – SSB; Nøkkelfakta om frivillighet | Frivillighet Norge](#)
- Gir færre skadedyr, mindre sykdomsspredning og bedre psykisk helse.
 - o [\[SMEP \] HumanHealth 26-04-2024.pdf](#)
 - o [Plastics and Human Health | Plastics and the Environment Series – Geneva Environment Network](#)
 - o [Skadedyrbekjempelse - FHI](#)
- Ved å ta på oss «søppelbrillene» slik at hver enkelt blir bevisst utfordringene forsøpling bidrar til, lære oss å se verdien av å rydde etter oss og andre.

4. Attraktive og levende samfunn – fremtidsrettet for flere generasjoner

Mindre forsøpling:

- Gir ren natur og et ryddig nærområde gir økt bruk av uteområder, mer friluftsliv og bedre naturopplevelser for alle.

Verdien av frivillig opprydding: Rapport fra Prospera 2025

- o [Høysesong for sanking og jakt: NJFF viser hvordan du kan bruke råvarene. - NJFF](#)
- o [8 av 10 opplever bedre mental helse av å være ute i naturen - Norsk Friluftsliv](#)
- o [How Nature Supports Mental Health and Well-Being | World Wildlife Fund](#)
- o [Ecopsychology: How Immersion in Nature Benefits Your Health - Yale E360](#)
- o [3 ways getting outside into nature helps improve your health | Cultivating Health | UC Davis Health](#)
- o [Marin forsøpling - Oslofjordens Friluftsråd](#)
- Skaper arenaer for miljøopplæring, forskning og naturveiledning.
 - o [Comparing Organized Cleanups vs. Solo Efforts: Pros and Cons of Each Approach for Cleaning up Litter — One Beautiful Planet](#)
 - o [Shouting about volunteers' litter-picking efforts can cut littering | Keep Britain Tidy](#)
- Mer bevisstgjøring forenkler forbyggende arbeid ved å forhindre forsøpling
 - o [Policy brief: Nordic coastal cleanup : Forebygging av marin forsøpling i Norden gjennom holdningsskapende arbeid og kunnskapsbaserte beslutninger](#)
 - o [Avfall uten grenser - FNs regionale informasjonskontor - Norwegian](#)
- Styrker lokal identitet, fellesskap og dugnadsånd.
 - o [Samler alle frivillige krefter i bygda, i alle generasjoner - ReAvisa](#)
 - o [Community Involvement in Environmental Protection as a Key to Successful Environmental Projects - One More Tree Foundation](#)
 - o [COMMUNITY ENGAGEMENT ON WASTE MANAGEMENT: EMPOWERING LOCAL COMMUNITIES FOR SUSTAINABLE WASTE DISPOSAL](#)
 - o [Building sustainable community: Insight from successful waste management initiative - ScienceDirect](#)
- Gir barn og unge gode holdninger og et bedre miljø å vokse opp i. Holdninger som de kan ta med seg hele livet.
 - o [Chapter 26., Section 11. Conducting Neighborhood Cleanup Programs - Main Section | Community Tool Box](#)
 - o [Cleaning Up with Kindness: How One Volunteer Empowered a Community Effort - Random Acts](#)
- Gir økt mulighet til å «høste» fra naturen – bær, sopp, urter, fiske, skaldyr, dyr, etc.
- Gir bedre levevilkår for planter og dyr
- Forebygging av forsøpling sikrer naturressurser og livskvalitet for fremtiden.
- Bidrar til å løse globale miljøutfordringer lokalt.
 - Lenker for de siste fire punktene:
 - o [Vil gjøre det lettere for alle å restaurere natur - Sabima](#)
 - o [Helping everyone take action for nature | The Wildlife Trusts](#)

The image features a minimalist design with two overlapping circles. The larger circle is white and positioned on the right side, while the smaller circle is orange and positioned on the left side. The background is a solid orange color. In the bottom right corner, the text 'HOLD NORGE RENT' is displayed in a bold, white, sans-serif font, stacked in three lines.

**HOLD
NORGE
RENT**